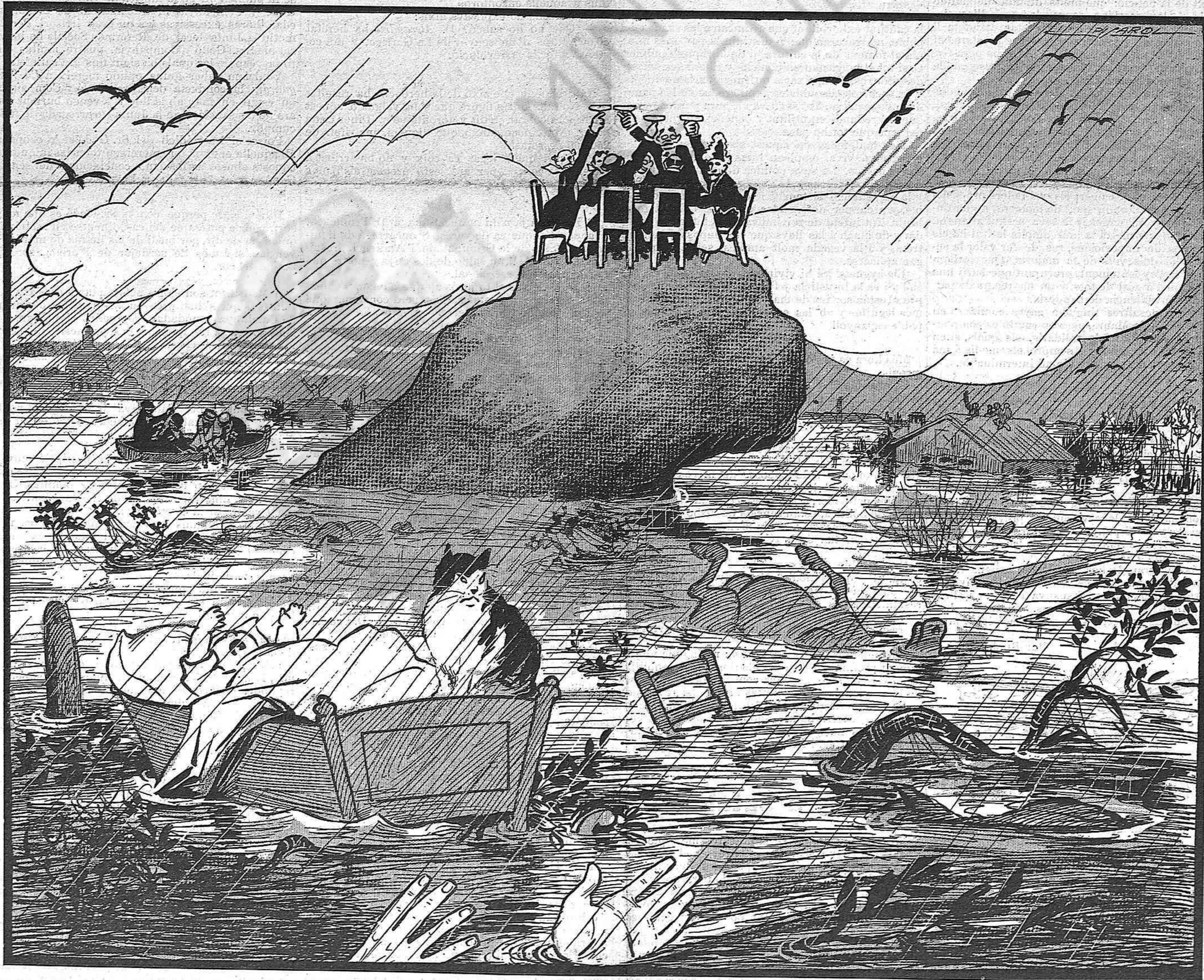

(0138)

Espanya inundada

Don Antón, als seus companys: —¡Vinga xampany, noys!... Aquí rai que l' aigua no hi arriba.

ULLADA POLÍTICA

Tot just obertes las Corts s'ha presentat la perspectiva de un nou negocí, que 'ls liberals diuen que 'l van retxassar, perque involucrava per l'Estat una perduda de 8 milions y pico de pessetas. Se tracta de la construcció i explotació temporal d'una nova línia telefònica cedida á una companyia particular. Una oliveta per fer gana.

També ha sortit en el Senat la subvenció concedida á una companyia africana qu'encara no està constituida.

—Es un cas nou—digué un senador—el de batejar á un ser en el ventre de la seva mare, sense que no haja sortit encara á la vida.

Batejarlo ray! No's perdria més que l'ayqua. Lo més sensible es que 'l bateig vaja acompañant d'un gran repartit de conflicts y altras lluminaduras.

La qüestió de la venta de dos quadros del Greco existents en una iglesia de Toledo ha posat á parir al ministre d'Instrucció pública, que no sabia com sincerar-se de la seva incuria. Una prova més de que 'ls nostres ministres no serveixen per res; ni per evitar que la nació's converteixi en una botiga de drapayre abont se fassí encant ab els exemplars artístichs més gloriosos.

La qüestió de les qüestions entre en Sánchez Toca y l'Osma, sigué tractada per en Romanones, posant á n'en Maura en un compromís. Ell prou voldría aplassarla pera veure si així perdria la seva virulència; pero 'n las del arcalde de Madrid està cada dia més enverinat, y avuy ja no combat sols al Osma, sino que adémés entrebaixa á n'en Lacierry, en l'aplicació de les seves midas contra les tabernas. Els taberners madrilens han trobat en l'arcade un protector decidit, y en La Cierva està que trina, y s'assegura que 's proposa presentar á n'en Maura la qüestió de confiança:—O'l arcalde ó jo: trihi.

En Moret tot nyau-nyau—y d'acord ab en Maura—ha demanat la reforma del reglament del Congrés. Pretext de la petició: que molts diputats deixan de assistir á las sessions sense demanar llicència. Y això ho diu un home que va estar casi tota l'anterior tundida parlamentaria sense acostarse al Congrés, ni ell ni 'ls seus amicichs. N'hi ha pera ferse un panxó de riure, davant de la frescura de aquests gitans blanxs!

El mateix Moret es qui ha embestit primer la discussió del projecte de Lley de Administració local. Un discurs eloquent, però buyt de idees, una fras-seologia brillant cubrint l'indignació del pensament y amagant la perfidia de l'intenció oligàrquica.

Per fortuna la bona feyna que cal, la farán els representants solidaris, que portan estudiat l'assumpto, fins á las últimas fibras de las seves entranyas, y sabrán posar al descubiert els verdaders propòsits del canceller mallorquí, qui, de moment, no ha tingut més remey qu'endolcir la seva actitud altanera, declarant que permetrà la més amplia latitud en els debats. Res de imposicions, res de fer valer la suprema rahó dels vots de la majoria. Que tothom cooperi á la lley lentament, procurant que surti una obra nacional á gust de tots, y no un recurs de partit ó una conveniència de banderia.

No es que nosaltres tinguérem gayre confiança en la sinceritat de n'Maura, pero en canvi es complerta la que 'ns inspiran els solidaris, els quals, si en Maura descarrilla, tindrán sempre els medis á mà pera fer que la discussió devingué interminable.

**

Els terribles ayguats que han assolat á algunes comarcas catalanes constitueixen la nota tràgica del dia.

Es espantosa la ressenya dels perills correguts per las poblacions inundades, y causa horror el llarg inventari de las perduas materials, que deixaran, per molt temps, á comarcas enteras sumides en la major miseria.

¡Quàntas responsabilitats pels governs que tan abandonada tenen la seva missió previsora y protectora! Pera qu'Espanya pugui lliurar-se de aquests flagells, no té més remey que seguir las orientacions que senyalém en article apart.

Precisa un gran desbordament de indignació pública, seguit de un gran caudal de fortalesa cívica y d'energia regeneradora. Espanya està ja en el cas de prescindir de tutelas ruinosas. Son massa durs els escarments infligits á la seva tradicional mansuetut.

PEP BULLANGA

UNA INUNDACIÓ CONTRA LAS INUNDACIÓNS

Las inundacions del Cardoner y del Llobregat, lo mateix que las ocorregudas en las provincias de Lleida y Girona y en la part baixa de la de Tarragona han sigut desoladoras, com pocas. vegadas s'havia vist. Encare que las desgracias personals no hau sigut molts, las perduas sufertas per l'agricultura, l'industria, la propietat y las obras públicas son espantoses, elevante á algunes milions de duros. Conseqüència immediata d'ellas será la paralisió dels treballs y l'escassesa y la miseria de un número infinit de traballadors. Fins molt temps després de la inundació quedarán milers d'infelissos ab l'ayqua 'l coll, ofegants, sense pá, ni medis de procurarsel.

Caldrá, donchs, que vingui de moment una gran

inundació de filantropia, á posar el millor remey possible á un flagell tan espantós, contant ab que tot serà poch, per molt què's fassi. Ni 'ls socors oficials ni 'ls que prodigi la generositat particular passaran de paliatius més ó menos eficassos, pero completament inútils, en lo relatiu á la previsió de aqueixas grans calamitats, que han alcancat á Espanya la categoria de fets naturals y periódichs.

Així, no s'haurá acabat encara ni molt menos la reparació de una part dels immensos danys suferits, que ja sobrevindran novas desgracies. Perque las causas de las mateixas continuarán subsistint, sense que ningú s'cuidi de atacarlas. La nostra trista condició es la del home malalt que vá invertint en medicinas lo que hauria de haver gastat en bons aliiments y higiene pera tenir assegurada una salut robusta.

**

Els espanyols ens ho hauriam de gastar tot, encare que fos la vida, pera tenir bons governs.

Perque als governs dolents y descuidats, als governs que fan de la nació la vaca lletera que ha de saciar las seves concupiscencies, sense cuidarla ni alimentarla degudament, y limitantse á munyirla ab má despiajada fins arrancarli la sanch y 'l moll dels ossos; á n'aquesta governs tan ignorants de la seva missió y de la recta manera de cumplirla deuen imputarles las ofensas inferidas á las lleys de la Naturalesa, que son la font de la vida.

Si no plou regularment es perque han permés y secundat, per una mala entesa copidicia, la tala dels boscos. Si 'ls terribles ayguats causan terribles devastacions, es perque no regularisan els torrents, ni encausen els rius. Si 'l país que 'n sufreix las conseqüencies, no pot remeyarlas per si mateix, es perque li arrebaten tots els recursos y li traban totas las iniciatives.

Gelosos de dominar y assedegats d'explotar la miseria pública, están laborant fá temps y ab una persistencia cruel y inicua la rápida africanació d'Espanya.

Son els hereus Escampas, que per ineptitud, per imprevisió y per lleugeresa deixan ensorriar la casa y perdre l'hisenda que administren. Per escapular la virosta dels seus festins capassos son de fer foch ab las vigas del casal y ab els arbres productius dels conreus. Res els importa que l'ayqua s'ho emporti tot cap á mar, mentre els quedí un tros de terreno aixut en que assentjar els petjies de la taula de l'orgia.

**

En el pressupost que cada any se combinan, de la cantitat exorbitant que arrancan á las suades del poble, no trobareu que 'n destinin la part més mínima al foment de la cultura ni de la riquesa pública. Casi tot s'ho gastan en bonichs y tiberis, en vics y despilfarros, en apeixar á un funcionarisme inepte, y en socors als amichs y camaradas de las pandillas oligàrquicas. Tot se 'n vá en pura perduda, sense que res redundi en utilitat y benefici, en ajuda ó alé del pais que tot ho paga.

Y en la defensa de aquest sistema devorador de l'Espanya viva, emplean totas las energies de que son capassos. La seva política de pura y exclusiva dominació té per base la vulneració de tots els drets y la suplantació sistemática de la voluntat del poble, y pren per defensa las amenasses de la forsa bruta. Tot intent de reivindicació es taxtat de rebeldia y de attach á las lleys que ells imposan, molt estretas y á la vegada molt amples, segons á qui dejan aplicar.

Els ayguats! Si hi vivim sempre en plena desolació! Si es la injustícia y l'arbitriariat las que sempre s'estan sortint de mare, arramblant ab els drets més legitims y ab las esperances més fundadas del poble espanyol!

**

Més hora es ja de que 'l país se revingui, y digui 'prou!

Es el poble el qui ha de regirse y governarse, disponent lliurement de lo seu. Hi té dret perfecte, dret que s'encadena ab el qu' es superior á tots: el dret de salvarse, el dret de viure ab dignitat, ab honra, ab satisfacció.

Probada està de sobras la ineptitud dels governants y del règim baix el qual amparan els seus privilegis incommovibles de disposar de la cosa pública. Ells mateixos, ab las seves lluytas mesquines y miserables pel poder, á las que reduxeixen tota la seva gestió política, estan cansats de dirho que no serveixen pera res més. La vida moderna 'ls hi ve grà. Ni 'l entenen tan sols. ¿Com se pot esperar que la practiquin?

Es el poble mateix qui ha d'imposarla á tota costa. ¿Per quins medis? Catalunya ho volgué fer y ho consegui en las eleccions del 21 de abril. Si las restants regíons d'Espanya seguissin el seu exemple, tindrián recorregut tot el camí. ¿Qui forá capás de resistir l'empenta formidable de la revinguda popular?

Revinguda serena y no llotosa: revinguda no certament produïda, com la dels rius, pel desequilibri atmosfèrich, sino per una concordança armoniosa de la conciència y la voluntat nacionals: revinguda en fi, que no derrocaria las fàbricas ni inundaria las hortas de la terra baixa, sino que remontant el curs dels nostres mals, arribaria á la messeta central y faria 'l seu fet, en bé de tots.

P. K.

El rey á Catalunya

No creyem—perque seria un sarcasme—que 'l seyor Maura, que accompanya al rey en el seu viatge á las comarcas damnificades per las últimas inundacions, se proposi aprofitar la ocaсиó pera crear ó enrobustir l'esperit monàrquic. Cometeria un gran error si apelava á un recurs tan vulgar, y per lo que toca á Catalunya difícilment podria conseguir cap resultat.

Apart de qu'en la nostra terra l'esperit monàrquic ha anat minvant, per causes diversas ben conegudes de tothom, precisament las horrendas inundacions d'aquests últims días son l'accusació més tremenda entre la imprevisió y la incuria dels governs del règim, que ja fa molt temps viuen

completament divorciats de la opinió catalana, la qual creu ab rara unanimitat que no serveixen pera satisfacer ni las més perentorias necessitats públiques.

Que vingui enhorabona 'ls poders responsables á veure personalment els danys causats. Que 'ls veji també 'l jefe del Estat, pero que 'ls veji ab tot el seu horror y sense artificis, ni pantallas, pera que puga formar-se'n cabal concepte:

L'actitud del poble català no duptém que serà digna y respectuosa; pero no duptém tampoch que serà serena y austera, la que correspon á un poble de seny clar y de conciència lliure.

Tant com més desembarrassat se deixi el terreno que ha de recorrer la regia comitiva, més just càrrec se podrán fer els que la forman de la immensitat de las nostres desventures y de la forsa de la rahó catalana.

Películes lerrouxistas

IUMENY gran festa á la Casa d'en Lerroux, ab la excusa de las inundacions de Málaga. Al demà, capta pels carrossers, que va anar molt magre; perque, en aquestes alturas, fassin el favor de dirme qui confia els seus centims al home dels 28,000 duros de Buenos Ayres, y dels comptes no rendits may de la Fraternidad Republicana y de la Casa del Pueblo?

Després funció de teatre, concert, rifa d'objectes (sempre rifadas) y ballaruga fins á altra hora. Es la dèria revolucionaria de D. Prudencio: fer ballar al poble.

No estarán descontents els inundats: si ells pateixen, sempre tindrán el consol de saber que no falta qui's diverteix ab la excusa de posar remey á las seves penas.

Pero, ¿sabrém á lo menos lo que va recaudarse? Y de lo recaudat, ¿sabrém quina cantitat arribarà integratament á la terra de las pansas?

**

A la tarde, ¡pum! ¡pam! barabum! Un estrépit formidable, procedent de la Casa d'en Lerroux.

—¿Qu'és això?—s'preguntavan alarmats els veïns d'aquests encontros.

Y un d'ells ho explicava així:

—¿Que no ho saben? D. Aleandru ha heretat 50,000 duros d'un seyor de La Garriga, y ara comença á fer la rrrevolució.

**

Naturalment que aixó de la herència ha resultat filfa. No falta qui's figura que s'ha valgut d'aquest medi pera cobrar crèdit y profitars'en. Diner crida d'ira! ¡No té poch ganxo, que diguem, una rifeta de 250,000 pessetas!

Pero ¡ay! que 'l legat va coix y no ha arribat á puesto. Va coix y, per ara, està prenent els banyos de La Garriga. ¡Ay, quin dolor!

**

D'herència ja n'hi ha tocat una á D. Prudencio, y aquesta sí que va de veras. S'encarregá de liquidarli la Sala de lo Criminal de l'Audiència, resultant á favor d'ell un saldo de dos anys y quatre mesos de presidi correccional.

Hem de deixar el tó jocós ab que havíem comentat á escriure aquestes ratllas, pera consignar que sentíem ab tota l'ànima el contratemps. Es deplorable que la publicació d'un article del insigne escriptor portugués Guerra Junqueiro, puga ocasionar, en aquesta terra de la llibertat d'imprenta, conseqüències tan duras.

Ja sabém que aquesta mostra de consideració no 'ns será agraiada, pero hem de ferla pera donar satisfacció á la nostra conciència.

L'article fou publicat quan en Lerroux era encaré diputat per Barcelona y confiava en la reelecció sisquera pés per minoria. La maleïda Solidaritat catalana va deixar-lo sense preservatiu y ha pres mal. Comprenden ara d'ahont dimana l'odi que li té?

Davant del Tribunal va fer tot lo possible pera esculpirse de responsabilitat; mes la Sala 'ns negà admetre la substitució que tenia preparada. «Ahont han anat á parar las agallas d'aquest home, tan valent y arrogant quan era inviolable? Apena 'coneixé!, poble ilusionat! Convé fixar-se en aquests detalls per penetrar á fondo la seva especial psicologia.

Nosaltres sentíem la condemna, y sentírem encare més que 'l Tribunal Suprem la confirmi. Ho dirémos ab tota sinceritat: ho sentíem perque no es per una causa d'imprenta, sino per altres motius més honorosos, que prou n'hi han, que voldríem que D. Prudencio se vejeus obligat á sortir de Barcelona.

No falta qui aplicant el seu mateix criteri sosté que ell mateix ha procurat ferse condemnar. «No es ell qui ha dit y repetit que 'l crim d'Hostalfrancs fou una farsa solidaria? Donchs no té per què enfadarse si hi ha qui suposa que aixó de la condemna ha sigut una habilitat pera sortir de Barcelona lo més ayrosament possible.

**

Y 'l fet es que l'anarso'n li convé com el pá que menja. L'ambient se li va enrancir, l'asfixia moral l'amenassa, y aquell que, en els seus bons temps, taconejava tan fort, comensa á trobar que fins li falta la terra pera sentar els pens. Enemics del matonisme, ens hem abstingut de fer mérit dels reptes públics que se li han dirigit, y als quals ha donat la callada per resposta.

Pero ja no son sols els contra-matons els que 'l provocan, posant á probar la seva prudència, aqueixa prudència en que, al últim, s'ha vingut á resoldre la seva gallardia dels bons temps. Avuy l'empaytan y l'esbroncan públicament els acreedors, els inglesos.

Lloc de l'escena: el carrer Major de Gracia; hora la primera de la tarda del dilluns passat. D. Prudencio se 'n anava á dinar, y un acreedor de la Casa del Pueblo, un pobre industrial que ha compromès la seva modesta fortuna y que no pot pagar als seus operaris, li va fer perdre 'l vermouth fregantli unas facturas pels bigots.

Un pùblic numerós va presenciar aquella escena, que terminà ab una escorreguda del héroe, y ab uns quants xiulets y crits de volta'll dels presents, obrers en sa inmensa majoria.

«Quin gust pot donarli passejarse per Barcelona ab la frisana al cos y els ulls oberts com unas taronjas, per si's presentan ingleus á la vista?

**

Y á propòsit. Avants de marxar, y dat que ha fet una festa á favor dels inundats de Málaga, ¿no podrà organizarne un'altra á benefici dels acreedors de la mateixa Casa seva, que estan ja fa temps pernejant y ab l'ayqua al coll

El campaner l' agafa, el lliga ab una soga per sota l' aixella y l' porta dalt del campanar, estacantlo en el batal de la campana y posantse á voltejarla freneticament.

Tots els vehins, atrets pel campaneig furiós, van veure ab horror una especie de ninot negre que, al voltejar ab la campana, llenava al espay esgarriados crits. Y encare van ser á temps de pujar al campanar y salvarli la vida.

Aixó, que sembla una novelia, es una historia auténtica que ha publicat la premsa italiana ab un gran luxo de detalls.

Com que l' fet ha d' exercir una saludable influencia en la moralisació del clero, LA CAMPANA DE GRACIA's complau en enviar un repich de saludó á la fantàstica y venjadora *Campana de Malbergo*.

Encare figuren en el pressupost cantitats destinadas á subvencionar á exalumbrats del any 35. Han transcorregut 72 anys desde aquella fetxa, y contant ab que 'ls frares socorreguts confessin llavoras vint anys d' edat, avuy ne tindrian 92. ¿Cóm se comprén que no hi haja cap baixa en las filas d' aquests xu-pòteros? Y si han desaparecud del món, com es de creure, ¿cóm s' explica que puguen firmar la nòmina?

La Iglesia ha sigut sempre amiga dels quartos y, si els encarregats de cobrar el pressupost se permeten algunes trampetas, ja poden estar vostés ben segurs de que no les fan per copdicia, sino per altres consideracions més espirituals.

Partidaris de la màxima jesuitica: «El fi justifica els medis», procuran agabellar tota la moneda que poden. No hi ha res més corruptor que l' diner y, trayentlo de la circulació, el privan de fer pecar, y, ficiantse'l à la butxaca, l' purifican.

L' arcalde de Tarrassa que, ab tot y ser de R. O., presideix una corporació enterament solidaria, ha publicat un bando prevenint que tots els noys que siguin trobats pel carrer, á l' hora de classe, serán detinguts, y els pares ó tutors dels mateixos castigats ab multas de 5 á 15 pesetas.

Ab questa mida queda assegurada, en aquella ciutat, la primera ensenyansa obligatoria.

Per tot Espanya, y principalment per Catalunya, deuria adoptarse aquest patró tarrassenc.

Pera compendre tota la potència del partit socialista alemany, precisa ferse càrrec dels comptes que s' han rendit en el Congrés d' Essen, perque 'ls socialistes alemanys—fixis en aixó, Sr. Lerroux—donan comptes de les cantitats que manejan.

En les últimes eleccions se varen invertir dos milions de franchs, á pesar de lo qual la situació de la caixa del partit es pròspera.

Ingressos en l' últim exercici tributatiu: 1.500.000 franchs, dels quals 700.000 corresponen á las quotas individuals de 530.000 adherits. Els interessos del capital de reserva representan 375.000 franchs y els beneficis dels periódichs y llibrerías una cantitat analoga.

En la escola d' als estudis socialistes se gasta prop de 75.000 franchs anuals: en socors als periódichs 179.000 y alguna cosa més que aquesta xifra, en propaganda. L' Administració central exigeix un núcleo de funcionaris quals habens en conjunt ascedeixen á 60.000 franchs anuals.

Un partit que pot presentar aquests comptes deu ser considerat com un modelo de bona organització, disciplina y tenacitat en el seu objectiu. El seu entusiasme no es de flamada, tan prompte encesa com extingida, sino d' escalf secund; calor de brasa que s' nutreix ab el sacrifici y la perseverança.

Cada quota socialista es una gota d' aigua que va á aumentar el caudal destinat á emportar-se'n las vellas institucions d' una organització social caduca.

¿Quin podrém á Espanya emprendre'l camí que 'ns ensenyen els socialistes alemanys?

Ab molta solemnitat s' efectuá diumenje l' reparto de premis als numerosos alumnes del Ateneo republicà de Las Corts, que presideix D. Vicens Cusó. Els alumnes premiats foren obsequiats ab llibres y pessas de roba. Pronunciaren elogíents discursos el professor Sr. Pérez y l' tinent d' arcade del districte Sr. Layret. Una orquesta amenisà l' acte ab els seus acorts. Nosaltres celebrém els grans progressos realitzats per una institució que havent nascut molt modesta, ya fent ab pas seguir el seu camí, gracies al carinyós interés dels elements que la sostenen, contribuïent en gran manera á la cultura de aquella barriada.

CAPELLADES, 15 de octubre

Ara si que s' veu palpalmente que l' Ajuntament d' questa vila, d' ensa que 'ls nívols ens tiran l' aigua á doxo, s' ha tornat del tot economizad, puig son molts els días que fins se fa impossible l' trànsit per aquests carrers, degut á la falta de cremar la miseria de fanals que hi han instalats en la via pública.

Es necessari que 'l Sr. Alcalde y seguiment se recordin dels que no tenim el privilegi de veurens acompañants pels empleats y sus llanternas.

CASSA DE LA SELVA, 15 de octubre

Es un absurdó y una llàstima que la Junta de sanitat de aquest poble s' occupi tan poc dels assumptos del seu ram, essent causa tal descuy de certas iniquitats cometades. Resulta qu' existeix un cementiri vell, el qual degut á ser vell, se' n' va per terra, principalment del teulat, de modo que 'ls que s' allí reposen rebent els efectes del sol y de l' aigua, y estan exposats á una constant profanació, com no fa gaires mesos, que algunes criatures foren á buscar una closca y la passejaren pels carrers, degut á la seva ignorancia.

Què pensa fer, donchs, la nostra Junta de Sanitat?

LORET DE MAR, 11 de octubre

A la edat de 73 anys ha mort el constant republicà y liure, ensador Josep Vidal y Piferrer.

Sigué enterrat (per voluntat epressa del finat) en el cementiri civil. Al seu enterrro, que fou una verdadera manifestació de dol, hi concuriren valiosos elements republicans, signent presidit per la «Agrupació Lliurepen-

sadora Pacifista». En el lloc del sepeli, el company Ros y Gros, dona les gràcies als acompanyants.

Des de les columnas de aqueix porta-véu de les aspiracions populars y progressivas, unim el testimoni del nostre condol, per la pèrdua tan sentida que acabem de sufrir.

MORA D' EBRO, 10 de octubre

Tením en aquesta vila un ex-voluntari carlista que 's feu capella y es un vicari d' allò tant campetxano. Per, aquest bon mosso, l' altre dia avans del rosari de la tarda, quan la concurrencia de llanuds era regular, varen espiñar-se els morros dugas beyatas. Una d' elles al assentarse rebé la corresponent sorpresa que poden donar 15 ó 20 agullas de picar que hi havia punte per amunt en sa cadira: es clar, la pobra ab l' amor propi castigat, anà á accusar á la rival, pero aquesta ho negà; l' altra insisteix, y que si ets banyuda, y allo y aixó, se desafaren, y gràcies á que monjas y beyatas les detingueren. El pobre mossén se quedà en dejú, tot amagat en la sagristia; allò semblava, en lloc de la casa de Deu, una casa de... bojas! Què content deu estar el mossén de marras!

NOTA OBRERA

PERA «EL DEFENSOR DEL COCHERO». — Gran part del darrer número d' aquest apreciat periódich obrer vé dedicat á ma humil persona, en virtut d' un article y una resposta després, á una carta del president de la societat d' obrers cotxeros «La Fraterna», que vaig publicar en aquestes mateixas columnas. Nobllement confesso que la seva réplica, á part de quatre sortidas de té sense importància, honra á la classe treballadora pel comediment ab que està escrita y que d' ella tindrian molt que aprendre certs elements polítics que pretenden monopolizar las bojas formes socials.

Pero no tenen ráh els cotxeros, puig ja vaig dir que demostravano no haver entès l' alcans de las mesmas censuras per las seves aficions á la xerinola, quan precisament lo que necessitan es treballar pel desenvolupament de la seva organització, desgraciadament molt migrada, cosa que dona agallas á los explotadors per cebarse en ells. No desitjo emprendre contra d' ells una campanya, com sembla que lamenta, si per cas en contra de sos burgesos; pero jo, com tothom que viu del propi treball, vinch obligat á corregir lo que 'm semblan desviacions de mos companys, empleant la forma que á judici meu mereixin.

Lluny de sentir animadversió contra persones de terminadas, més aviat estich decantat per sentirhi simpatias, sobre tot quan no se m' ha donat motiu de le contrari personalment, y las simpatias ja sab tothom que també s' demostran reganyant. Respecte a lo del *Capellanet* y no sé qué més que s' empotllan, ho entenç tant com si m' parlessin de la lluna; pero bo serà ferlos avinent que vaig completament sol, y que no estich per quèntos de xafarda.

Y crèguen els companys de «La Fraterna», aquí no hi ha més desitjos que 'ls de la prosperitat y concordia de la classe treballadora, ni més anhel que las seves reivindicacions triomfin; y si may alguna cosa tenen que objectarmen, dirigéixinse á mi y no á altres personas, puig jo estich emancipat de tota mena de tutelles, fins de la de la republicana burguesa.

No reconeix més tiranía, —y encare per forsa, que la del capital y la gubernamental. Avésinse també els cotxeros á ser rebels fins allà ahont els siga possible serho, que es la millor manera, paulatina pero práctica, de contribuirá la transformació social.

N. B. y S.

RUIXAT

Ens han desgravat el ví, pero ien quinás circumstancies!

Plou dia y nit á preu fet, els rius se surten de mare, mitja nació està en remull sota un immens llenoll d' aigua; aquí á impuls del temporal, s' esmicolan ponts y fàbricas; allí s' perdren les cullasses, per la corrent arrastradas...

¡Ab quina oportunitat venen las cosas á Espanya!... Ens han desgravat el ví, pero... se 'ns ha agravat l' aigua.

Si la premsa catalana, respondent al clamor públic, en favor dels inundats vol fer quelcom digne y útil, é quin diari correspon, perque la cosa resulti, el pendre la iniciativa? A mí m' sembla que al Diluvio.

Deu dels camps, Deu de las hortas, protector dels sers humils que del dilluns al dissapte, sobre la terra ajupits, s'au horas y més horas el pa que 'ls ha de nodrir y l' diumenge al temple venen, en remat bellugadís, á mostrarte fervorosos l' agrahiment dels seus pits, imira quin quadro ofereixen els ahí espléndits plantius! Mira aquells prats d' esmeralda, aquells hermosos jardins, aquells fruyterars magnífics, aquells oasis gentils, quin goig fan sota la capa de fang que hi ha dut el riu! Mira per tota la conca devastada en una nit, quants pobres sense camisa, quants mares sense fills!...

Deu dels camps, Deu de las hortas, icon hi ha mó, t' has ben luhi!

¿No la coneixeu l' historia? Cregueu qu' es interessant.

Ha vingut una riuada d' aquelles que fan fredat. Cris, lamentacions, protestas, concilis de rabadans.

Aquest riu té que arreglarse. —Aquest riu s' ha d' encaussar. —S' hi han de fer tals y tals obras. —S' han d' alsars murs de cent pams.

Passan dies, passan mesos; no s' fa res, tot queda igual.

Torna á venir la riuada; novas protestas, nous planys.

—Aquest riu té que arreglarse. —Aquest riu s' ha d' encaussar. —Conveix construir defenses. —S' ha de tallá aquí y allá.

Poch á poch minva el barullo, passan mesos, passan anys. Se repeteix l' avinguda y tornem á declarar!

—Aquest riu té que arreglarse. —Trassem desseguida un plan. —Vingan obras de defensas! —Vingan muralles de pals!

Veus' aquí: aquesta es la historia. Ara... (Se continua.)

—Jo no ho entench. ¿Cóm s' explica que Espanya, tan eminentament católica, surti sempre castigada per aquestas avingudes que tantas desgracias causan? —Cóm redimontri —pregunto— á Alemania aixó no passa, sent alló un poble d' heretges que no s' escosten al papa, ni envian diners á Roma ni volen creure en miracles? —La explicació es senzillíssima. Els heretges d' Alemania son realment molt heretges y no donan res al papa, però... no talan els boscos ni tenen la poca latxa d' esperar que troni forsa per recordar á Santa Bàrbara.

C. GUMA

—¿Y ab què castigareu? ¿Ab café ensucrat y bojas paraulas?

—Ab establements correccionalis que tinguin més d' escola que de presiri y en els quals l' home que hi entrí tacat ne surti net com una patena, y no convertir en un animal danyí com succeix ab las presons d' ara.

—Es encantador tot això que dius.

(Nova pausa).

—Ademés, aboliré els privilegis...

—Ben fet! Fora classes.

—Establiré la igualtat política...

—Visca la igualtat!

—Dictaré l' lleys que reglamentin el treball y garantisin els drets del obrer...

—Ja entenç! Música socialista.

—Y una volta conseguit tot això, implantaré el sufragi universal, base y fonament de la verdadera democracia.

—Admirable, sublim! (Última pausa).

—Y vos, digueu ¿qué penseu fer ab la tercera Duma?

—El zar, ab molta illesa.

—Jo... Disòldrela.

FANTÀSTICH

EFLEXIÓNS que trobo en un apreciable colega de Madrid: Burradas de la desgravació dels vins.

Primera: Que per afavorir als pobres, valia més desgravar la carn, que serveix pera viure, que no l' vi que serveix per emborratxar-se.

Tercera: Que com ab la desgravació dels vins no's disminueixen las contribucions, resulta convertida una contribució voluntaria en obligatoria. Lo que avants el consumidor pagava per vi era porque li donava la gana, puig no beventne estava illes, y ara en canvi li augmentarà lo que paga per la cédua, pel bitllet del carri, pel sucre y per la llum, y ho tindrà que pagar sense remey.

Quarta: Que 'ls vins no's desgravaven més qu' en las ciutats grans y á pesar d' això las contribucions que 'ls compensen hauràn de pagar també 'ls pobles petits.

Quinta: Qu' en las grans poblacions, pera fer el dinar que 'ls hi treuen del ví, escorxaran vius als contribuents per molts altres concepcions, y 'ls serviran malament de llimpiesa, de llum y de tot lo demés.

Y sisena: Que com als taberners y vinaters els hi augmentarà la patent, aquests ho cobrarán del consumidor, de manera que fins pot donar-se'l cas que, en lloc d' abaratir-se'l ví, encare s' encarexi.

Vels'hí aquí sis burradas, equivalents á mitja dotzena de cossas assestadas pels sabis de la situació á la lògica y á la butxaca dels contribuents.

L' insigne periodista Sr. Burell, enemig acerrim de la Solidaritat, se proposa publicar un gran periódich que 's titularà *El Mundo*, y que, á horas d' ara, no sabem si serà mundo, maleta ó sach de nit.

Lo que si se sab és que las circulars, fent propaganda, han sigut remesas baix sobre franquemat ab el sello del Congrés. Es á dir, cometent una defraudació, y que á cada receptor li costa cinch céntims de carter.

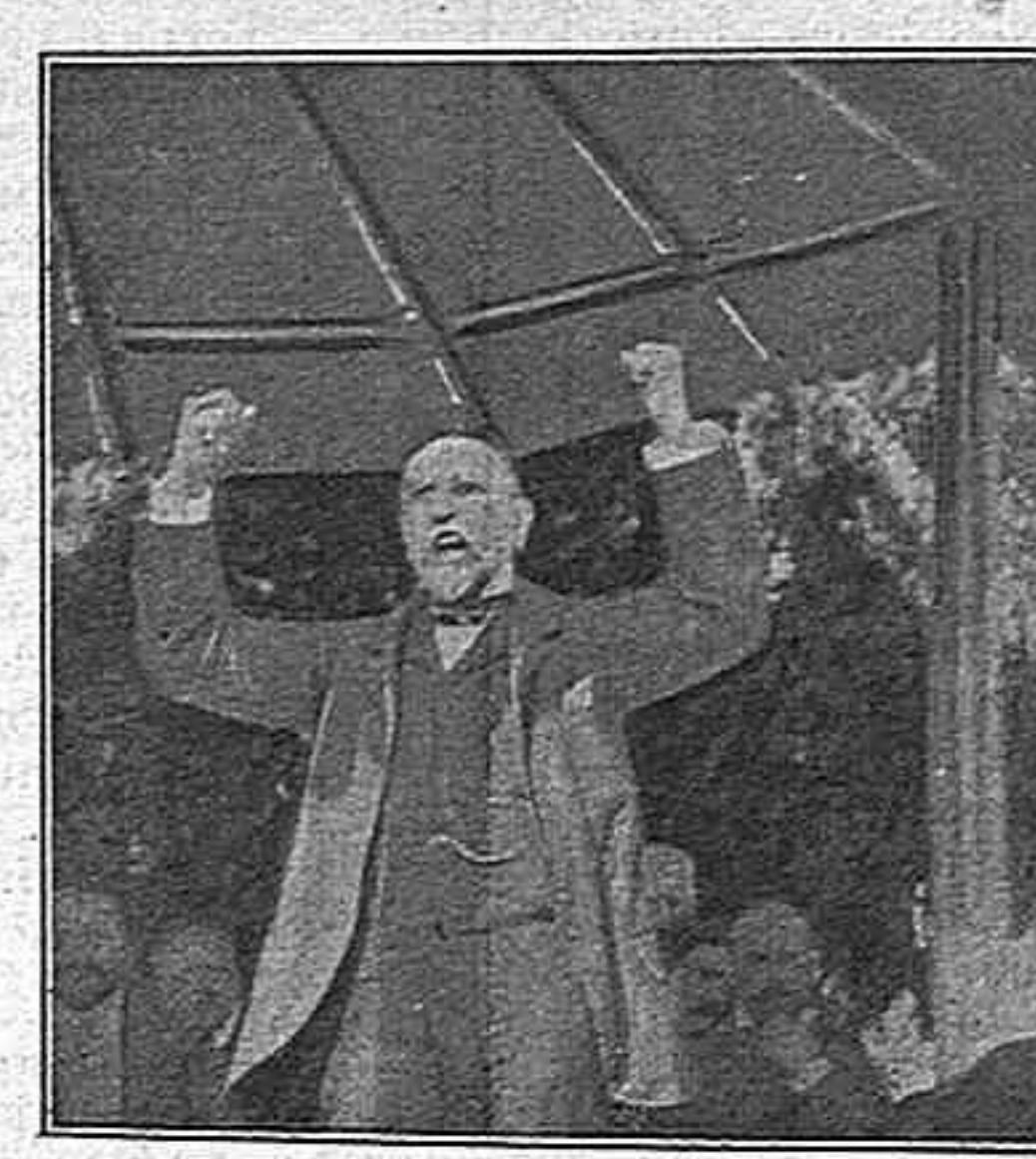
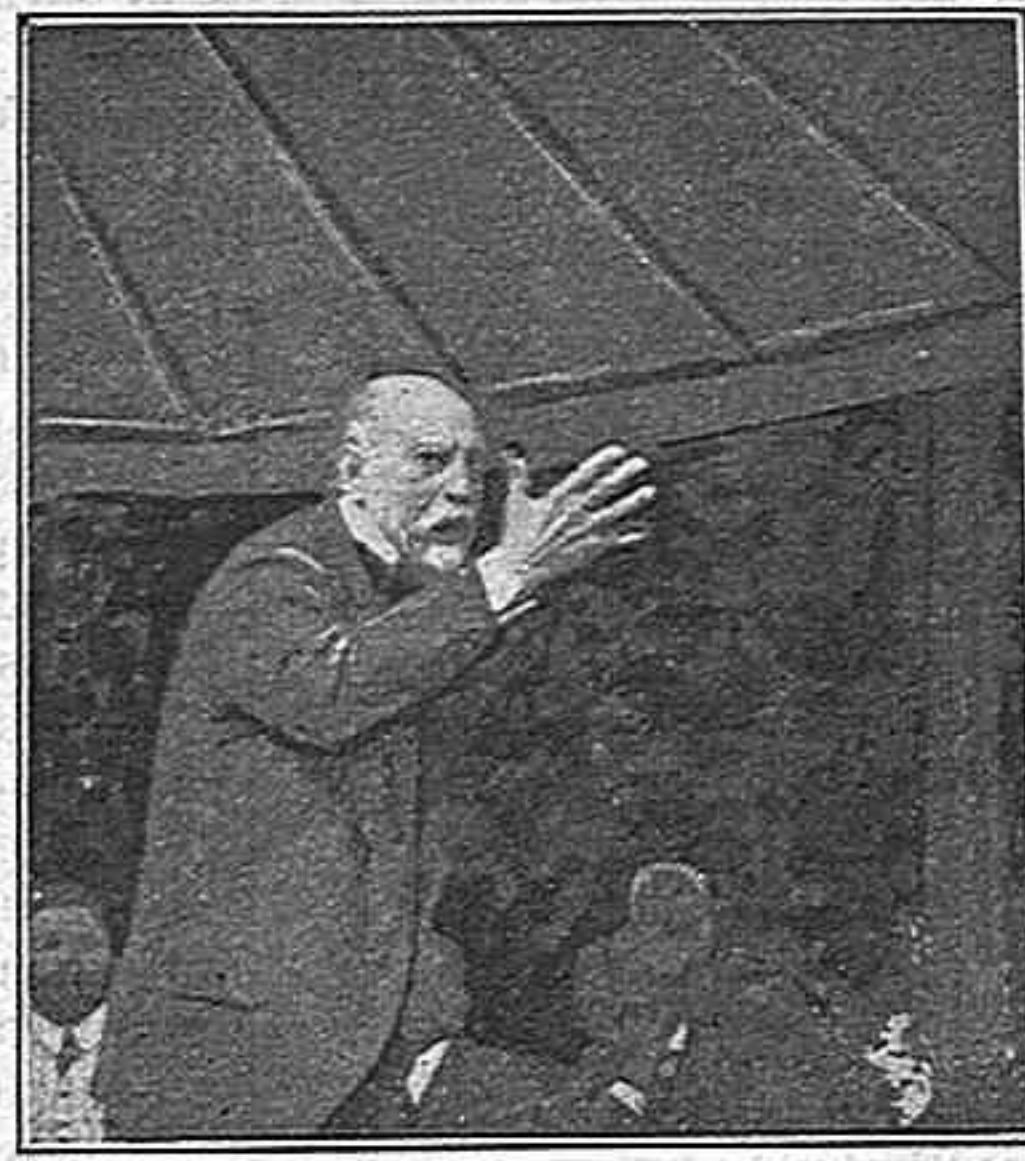
Cosi va il mondo, bimba mia.

Així va el *Mundo* entre 'ls enemichs de Solidaritat, y entre 'ls que blassonan sempre d' un gran espirit d' independència.

Al pobre lerrouxero de 'n Miquel se li han asentat malament las monjetas que l' hi dona *Don Prudencio* á canvi d' anar á la Casa Gran á fer el home al costat dels homes, arramblar ab uns quants carmetells y alabar tot lo que dugui en Valentí y aquell Zurdo ferrocarriler que sempre descarrila.

El disgust que passa en Miquelet desde que se sab que l' herència de *D. Prudencio</i*

La Solidaritat á Galicia

Don Nicolau Salmerón, dirigint la paraula al poble en el *meeting* de Betanzos.

Vels'hi aquí una víctima del fervor monárquic. L'han agafat per massa amor als *reis*.

D'una iglesia de Toledo han desaparecidos dos magnífics quadros del Greco, venuts al estranger per 200,000 pessetas.

En cap més país del món se consenten aquestes abusos vergonyosos, que desposseixen à la nació de les reliquias de les seves glòries.

Y en canvi aquí els governs se quedan tan tranquil·ls, trobant la cosa lo més natural del món.

Bé es veritat que aquí de quadros ne queden sempre.

Quadros al viu, davant dels quals els d'en Velázquez, d'en Murillo y el Greco, palideixen y perdent tota la importància.

¿Quins quadros d'aquests mestres tindran may l'horror tràgic y emocionant que ofereixen les últimes inundacions?

Ha circulat ab profusió per Barcelona una circular del marqués de Valdeiglesias, recordant que *La Época* ha sigut sempre un periódic molt amic de Catalunya y interc. santos á suscriures'hi.

Es lo que 'ns faltava veure: tot un senyor Marqués demandant caritat!

Vels'hi aquí un succés, en apariència baladí, pero que fà época.

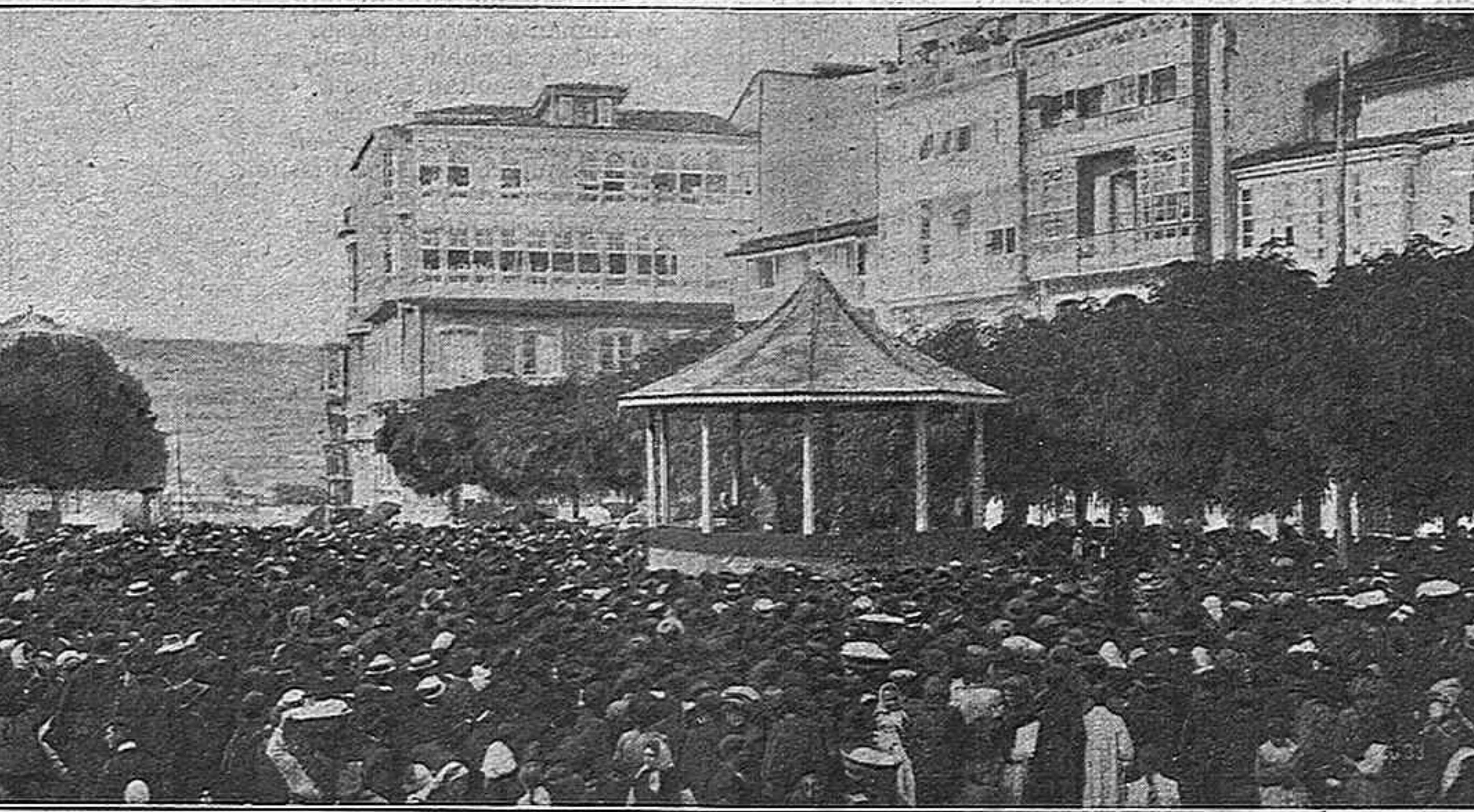
Per evitar les desgracias y perjudicis ocasionats per les riuhadas, *El Globo* de Madrid ha trobat un medi molt pràctic, consistent en que'l Gobern prohibeixi la construcció de fàbricas y la instalació de canals arran dels rius. D'aquesta manera 'ls ayguats no trobaran res per destruir.

Així també, si's prohibís la procreació de la espècie, á la volta d'alguns anys al món no's moriria ningú.

Aquesta gran idea ha brotat del cervell d'un antic conegut: D. Llorens Coria. ¡Sols el Bobo de Corria pot concebir uns pensaments tan colossals!

Les inundacions son degudas á un desequilibri de l'atmòsfera, produxit principalment per la tala dels boscos.

¿Y á què es deguda la tala dels boscos? A un altre desequilibri: al desequilibri mental dels governs que, per dessidia y abandono, tiran á perdre la hisenda que tan despiadadament y sense solta venen explotant.

La plassa de Betanzos durant el *meeting*.

Y la naturalesa s'venya, com si volgués aplicar el principi: «*El loco con la pena es cuerdo.*»

Traball ben inútil, perque 'ls nostres governs no tenen cura.

Un pobre home que ha passat una temporada al Hospital de Barcelona anà á queixarse á un periòdic de que, durant la seva malaltia, no li permetien llegir altres diaris que l'*'Avi Brusí* y *El Correo catalán*, els únichs que tenen entrada en aquella santa casa.

Tot desseguida vaig creure que això devia ser cosa del rector del Hospital, sino del metje.

Perque la lectura obligada d'aquests diaris produheix el mateix efecte que 'ls preparats d'opi y, al aplicarlos, sempre s'estalvia lo que s'hauria de gastar en la farmacia.

Comptes vells.

En una de las *meriendas fraternals*, organitzades per D. Prudencio, resultà un benefici de 715 pessetas, que ell digné que entregaria á la *Agrupación republicana de Socorros mútuos*.

Mes com siga que aquesta *Agrupación republicana* no ha existit mai, no falta avuy qui's pregunta:

—Aqueixaix 715 pessetas ¿ahont han anat á parar?

No s'hi encaparrin y pensin que no en va diu el refrà: «*La caritat, ben entesa, comensa per un ma-*

Ayrosa missió la que se 'ns ha imposat en el conflicte marroquí! Mentre els altres menjan, á Espanya se li dispensa l'honor d'estirar el nás y ensumar.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*En vi-o.*
- 2.ª MUDANSA.—*Dugas—Dugas—Dugas.*
- 3.ª TARJETA.—*El amor á oscuras.*
- 4.ª INTRÍNGULIS.—*Indicis.*
- 5.ª GEROGLIFIC.—*Per entressols las casas.*

Han endavantat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: El Compte de la Verola, Hipòlit Nadal, y José Junyent.

ENDEVINALLAS.

KARADA-POSTAL

Al festiu escriptor y amich EN JOSEPH ASMARATS ab motiu de haverme regalat sa xistosa comèdia-parodia EN JOAN TRAPELLA.

Volgut amich Asmarats:

El correu no ha pas fet figura

y «En Joan Trapella» he rebut net, flamant y nou de *trinca*.

Per tractar l' familiarment, com me dius tú que desitjas, d' arribada l' he llegit als de casa, y me plau dirte qu' ab la dona y la total ens hi hem fet un tip de riure.

Sobre tot la part de vers, noy, jo la trobo magnifica; jd' això se'n diu parodiar ab totes las *campanillas*!

Primerera havia llegit un' obra tan aixerida com la del *Trapella* aquest, llach de dits y... curt d' hermilla, del temps de *Tres-dos-girats* fins la data d' avuy dita.

¡Que com més va, tú més bé tocas la corda satírica! Se veu qu' estás molt d' humor; se veu que la Musa 't pica, y que si tens mals-de-cap... i els sabs engregar á dida!...

F. CARRERAS P.

P. D. Del argument te'n parlare un altre dia, iquan hagis collit el... *such* qu' encare tens á la vinya!...

ANAGRAMA

—Total quina tot més grossa tens á la punta del nas!

—Deu ser d' aquell cop de cròssa que m' ha dat fon bòrdegas.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

TRENCA-CLOSCAS

T. SALA TRES

Formar ab aquestas lletras un drama català.

ENRICH BONAGARRIGA (a) SUAT
GEROGLÍFIC COMPRIMIT

T T T T T T T T T T

RAMONET CAMALLARC

CORRESPONDÈNCIA

Caballers: M. T. Noy de Montanya, N. R. (a) Nencubí, Un blanench, Un qu' estima á una Maria, Benet Nadal, Joaquina Pugés, Noy del Bogatell, Jaumelet de Gracia Poca, El Compte de la Verola, Mimí y Pepita Felip, y Joseph del Broch: No va.

Caballers: Àmade Nadal B., Hipòlit Nadal M., Tres calandris de Masnou, Ricardo Lafitte, y José Junyent: Poch ó molt anira.

Caballers: F. T. (S. A.), J. P. C., J. Moret de Gracia, Joseph dels Melons, S. T., E. Ll. C., y M. B.: Gracias per l' envío... Veurém de complaures.

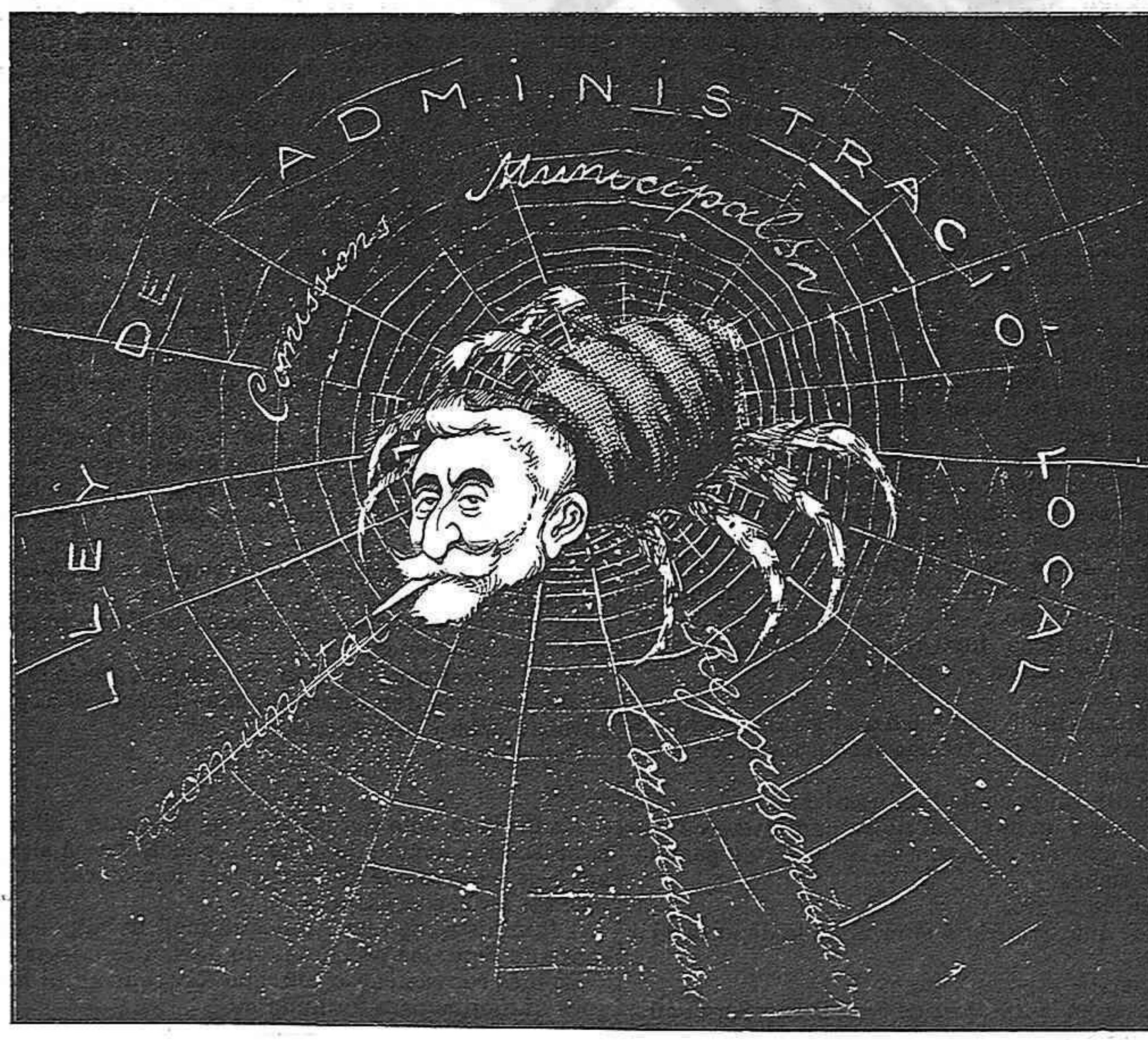
Caballer: Que de Ca: Vosté es un continuador de 'n Narçís del Toro, però aquest ho feya millor.—J. Torrent Ciurana: Ho llegiré amb detenció, y si va bé y hi ha temps y espai anirà al Almanach.—Faune: Ab la carta hi hem rigut molt, l' article encare no l' havem llegit.

Pensi que 'ns agrada's publicarà, però no confongui agradar ab estar bé. Ah, y si veu á n' en Jou, expressions de part de la colla.—Joseph Casadesús: Recorde que 's va rebre, però no li puch assegurar res... Aviat sortira de duptes.—Un ganxet: Veurém de aprofitarlo.—F. P. Valdés: No es gayre nou.—Víctor Canigó: No se li pot assegurar res.—R. A. (a) Pau de las Calsas Curtas: No s'ho prengui d' aquesta manera. Es obligació que hi tenim, això de la satírica-crítica.—J. de l' A.: No s'ns es possible. No interessa prou. Ademés, no s'admeten pseudònims per' aquests assumptos.—M. T. A. Buenos Aires: Rebut el número del periòdic, y enterats ab gust del seu notable article en defensa de Catalunya.

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.

EL PROJECTE DE LLEY D' ADMINISTRACIÓ LOCAL

Com comensa y com acaba

El parany.

La solució.